

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de EU-voorstellen met betrekking tot het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (het Fiche MFK-pakket: Verordeningen Toekomstig Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (2021–2027) (Kamerstuk 34 965, nr. 2) en de drie bijhorende, afzonderlijke EU-voorstellen).

De voorzitter van de commissie,
Kuiken

De adjunct-griffier van de commissie,
Bakker

- Nr. Vraag**
- 1 Hoe waardeert u het feit dat het aandeel agrarische huishoudens dat onder de lage-inkomensgrens zit, de afgelopen jaren (2010–2016) bijna elk jaar is toegenomen, tot ruim 40% in 2016?
  - 2 Wat betekenen de nieuwe Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB)-voorstellen en de beperking van het budget voor het aandeel agrarische huishoudens dat onder de lage-inkomensgrens zit?
  - 3 Welk deel van het budget voor de eerste pijler zou u, gegeven de huidige voorstellen en de minimumvereisten voor directe betalingen, willen besteden aan prestatiegerichte betalingen (via eco-regelingen en/of overheveling naar pijler 2)?
  - 4 Kunt u kort, maar duidelijk aangeven waarvoor het GLB bedoeld is?
  - 5 Kunt u toelichten in hoeverre de Kaderrichtlijn Water is verankerd in het voorstel voor het hernieuwde GLB?
  - 6 Kunt u toelichten in hoeverre de Vogel- en Habitatrichtlijn is verankerd in het voorstel voor het hernieuwde GLB?
  - 7 Kunt u toelichten in hoeverre de Nitraatrichtlijn is verankerd in het voorstel voor het hernieuwde GLB?
  - 8 Kunt u toelichten in hoeverre het Klimaatakkoord van Parijs is verankerd in het voorstel voor het hernieuwde GLB?
  - 9 Kunt u toelichten in hoeverre de Europese Landschapsconventie is verankerd in het voorstel voor het hernieuwde GLB?
  - 10 Kunt u toelichten in hoeverre het beschermen en versterken van biodiversiteit in agrarisch gebied is verankerd in het voorstel voor het hernieuwde GLB?
  - 11 Kunt u toelichten of in het GLB-voorstel de mogelijkheid tot «blended mechanisms» bestaat, waarbij het behalen van doelstellingen in het ene budget-programma een garantie is voor het ontvangen van subsidie uit een ander budget-programma?
  - 12 Kunt u toelichten wat de verhouding is tussen het voorstel voor het hernieuwde GLB en het Europese natuurbudget (LIFE), en of de mogelijkheid bestaat tot het ontvangen van subsidie uit LIFE, met als doel om aan de doelstellingen te voldoen die aan het ontvangen van subsidie uit het GLB gesteld worden?
  - 13 Kunt u toelichten in hoeverre het GLB-voorstel waarborgen bevat om te voorkomen dat GLB-middelen worden uitgegeven aan subsidies die schade aan het milieu, de natuur en het klimaat veroorzaken?
  - 14 Kunt u een overzicht geven van het bedrag en percentage van de totale begroting, bestemd voor landbouw, over de twee voorafgaande periodes van het GLB?
  - 15 Wat is de definitie van «plattelandsontwikkeling»?
  - 16 Is het mogelijk om vanuit plattelandsontwikkeling financiële middelen aan te vragen voor de aanleg van fietspaden, voetpaden, sportgelegenheden, kerken of andere religieuze instellingen?
  - 17 Kunt u toelichten hoe een Europees gelijk speelveld wordt geborgd, ten opzichte van de nationale voorwaarden die gesteld mogen worden aan de wijze waarop geproduceerd mag worden?
  - 18 Welke waarborgen zijn er om een Europees gelijk speelveld na te streven, nu als uitgangspunt geformuleerd is om meer ruimte aan de lidstaten te geven?
  - 19 Op welke manier gaat u borgen dat, nu de verantwoordelijkheid bij de lidstaten ligt, ook daadwerkelijk een vereenvoudiging en modernisering van het GLB plaatsvindt?
  - 20 In hoeverre en voor welk geschat bedrag zal Nederland aanspraak kunnen maken op de Horizon Europa gelden?
  - 21 Kunt u toelichten wanneer Nederland de strategische plannen zal indienen en welke partijen hier in Nederland bij zullen worden betrokken?

- Nr. Vraag**
- 22 Kunt u precies aangeven welke minimumvereisten als voorwaarden gaan gelden voor het ontvangen van areaalgebonden betalingen?
- 23 Wat is het controlekader van de Europese Commissie (EC)?
- 24 Hoe hard zijn de streefcijfers?
- 25 Op welke manier kunnen streefcijfers bijgesteld worden als deze te ambitieus blijken te zijn?
- 26 Op welke manier kan een lidstaat gehouden zijn/worden aan de streefcijfers?
- 27 Welke ruimte is er bij onvoorziene invloeden zoals bijvoorbeeld weersinvloeden?
- 28 Wat is de definitie van «concurrentieverstoring»?
- 29 Is concurrentieverstoring alleen aan de orde binnen de kaders van de EU of ook daarbuiten?
- 30 Wat wordt bedoeld met de bestaande vergroeningsmaatregelen?
- 31 Hoe worden eco-regelingen opgesteld?
- 32 Hoe wordt geborgd dat dit geen maatregel van achter het bureau is?
- 33 Kunt u een helder overzicht geven van de minimumvereisten voor het ontvangen van betalingen aan individuele boeren, de zogeheten conditionaliteitsverplichtingen?
- 34 Kunt u een lijst opstellen van bedrijfsadviesdiensten voor de landbouw in Nederland?
- 35 Hoe is het mogelijk dat de Europese Commissie in de Meerjarig Financieel Kader (MFK)-voorstellen voor zowel de eerste als de tweede pijler een andere inschatting van de budgetontwikkeling geeft dan in de GLB-vorstellen? Wat is volgens u de juiste weergave?
- 36 Wanneer volgt de duidelijkheid over het exacte budget?
- 37 Wat is uw inzet om in relatie tot het budget tot een nadere precisie te komen?
- 38 Welke lidstaten gaan profiteren van de steunbedragen per hectare?
- 39 Welke prikkels bevat het voorgenomen GLB om te waarborgen dat lidstaten die onder het Europees gemiddelde liggen, beter gaan presteren (anders dan directe inkomenssteun)?
- 40 Waarom kiest de Europese Commissie ervoor verdere convergentie te bewerkstelligen via inkomenssteun in plaats van het stimuleren van innovatie?
- 41 In hoeverre worden de hectarepremies in Nederland verlaagd ten opzichte van andere lidstaten?
- 42 Bent u bereid de verdere verduidelijking van de gehanteerde systematiek en de financiële aspecten van het voorstel met de Kamer te delen?
- 43 Bent u bereid de Europese Commissie een verklaring te vragen voor de verschillen in duiding van krimp van het budget in de tweede pijler en deze te delen met de Kamer?
- 44 Voorzag het vorig GLB ook in een plafonnering ten aanzien van de inkomenssteun per hectare? Zo ja, in hoeverre wijken de genoemde bedragen in het nieuwe GLB af van de bedragen in het oude GLB?
- 45 Kunt u toelichten hoe onbetaalde arbeid wordt gedefinieerd en hoeveel onbetaalde arbeid in Nederland op agrarische bedrijven wordt verricht?
- 46 Kunt u toelichten wanneer het nieuwe plattelandsontwikkelingsprogramma (POP4) wordt gepresenteerd?
- 47 Welk mechanisme wil de Europese Commissie gaan hanteren om ervoor te zorgen dat de strategische plannen van de verschillende lidstaten op een gelijkwaardige manier beoordeeld worden, met andere woorden: hoe gaat de Europese Commissie de scores van lidstaten bij de verschillende lidstaten vergelijken en beoordelen?

- Nr. Vraag**
- 48 Wat is de definitie van «duurzaamheid»?
- 49 Wat verstaat u onder duurzaamheid?
- 50 Valt een gangbare landbouw met daarbij de principes van goed landbouwgebruik, efficiënt produceren en een zo laag mogelijke milieubelasting, onder de definitie van duurzaamheid?
- 51 Welke mogelijkheden tot financiering zitten in de tweede pijler die geen raakvlakken hebben met de landbouw of natuur?
- 52 Welke voorwaarden worden gesteld aan een monitoringscomité?
- 53 Hoe wordt geborgd dat het comité niet alleen uit maatschappelijke organisaties en niet-gouvernementele organisaties (NGO's) zal bestaan?
- 54 Hoe wordt geborgd dat de expertise van de boeren en tuinders en (onafhankelijke) adviseurs een rol in dit monitoringscomité kan vervullen?
- 55 Hoe wordt geborgd dat de landbouw en biodiversiteit op nummer 1 staan, ter voorkoming van een verdere afname van de biodiversiteit – die we nu in een aantal natuurgebieden zien ontstaan?
- 56 Wat is uw visie op de inzet van middelen voor Leader om zo meer de nadruk te leggen op bottom-up innovatie?
- 57 Kunt u het Europese krachtenveld schetsen ten aanzien van voorkeur voor de verschillende beleidsopties in het effectbeoordelingsverslag?
- 58 Kunt u toelichten welke organisaties en/of personen onderdeel zullen uitmaken van het monitoringscomité en of al is begonnen met de samenstelling van dit monitoringscomité?
- 59 Kunt u toelichten hoe wordt geborgd dat alle lidstaten en de landbouwers in de verschillende lidstaten ook een prestatie leveren die in verhouding staat met de prestaties in andere lidstaten?
- 60 Kunt u toelichten wat het doorschuiven van onbenutte fondsen naar het volgende jaar, in plaats van het jaarlijks terugsluizen van ongebruikte gelden naar de lidstaten en het opnieuw aanleggen van een reserve, precies betekent? Betekent het de facto geen wijziging van het budgetbeslag?
- 61 Wat houdt een verplicht monitoringssysteem in?
- 62 Wat is anders in dit monitoringssysteem dan in de voorgaande jaren?
- 63 Hoe verhoudt dit systeem zich met de beoogde reductie van administratieve lasten?
- 64 Zijn alle lidstaten in voldoende mate ingesteld op de voorgestelde systeemcontrole?
- 65 Wat betekent dit voor een verantwoorde besteding van belastinggeld?
- 66 In hoeverre is dit voor de lidstaten te beoordelen?
- 67 Kunt u toelichten wat uw definitie is van een klein en een middelgroot landbouwbedrijf, en zo ja, hoeveel procent van de Nederlandse landbouwbedrijven op dit moment voldoen aan deze definitie?
- 68 Kunt u toelichten of de doelstellingen die geformuleerd zullen worden als gevolg van de verschuiving naar een prestatiegericht beleid, gekoppeld zullen worden aan consequenties en/of sancties indien deze doelstellingen niet gehaald worden? Zo ja, indien aan het eind van de betaalperiode blijkt dat deze doelstellingen niet zijn gehaald, wie draagt hier dan de (financiële) verantwoordelijkheid voor?
- 69 Zijn de wijzigingen en modernisering van de wijnsector ook van toepassing op de Nederlandse wijnsector?
- 70 Welke input heeft Nederland op dit onderwerp geleverd?
- 71 Hoe is het overleg met de Nederlandse wijnboeren vormgegeven?

- Nr. Vraag**
- 72 Kunt u toelichten wat de mengvorm betekent? Betekent het dat lidstaten nog voor een minimum- en maximumbedrag aan hectarepremie gaan geven onder bepaalde voorwaarden en dat lidstaten met het resterende bedrag de ruimte hebben om te kiezen voor duurzaamheid, klimaat, biodiversiteit, et cetera?
- 73 Kunt u aangeven wat de kritiek van de Raad voor Regelgevingstoetsing (RSB) was met betrekking tot de inrichting van de conditionaliteit van de directe betalingen?
- 74 Waarom heeft de EC in haar impactanalyse de innovatie niet meegenomen?
- 75 In optie 3, 4 en 5 komt het woord «voedselproductie» (en «innovatie») niet voor, hoe kan dat?
- 76 Bent u van mening dat het GLB bedoeld is om op een verantwoorde manier voedsel te produceren?
- 77 Wat is de positie van Nederland ten aanzien van de kritiepunten van Raad van Regelgevingstoetsing?
- 78 Wat is de inzet van Nederland op dit punt?
- 79 Op welke manier wordt met dit GLB gewerkt aan gezamenlijke uitdagingen?
- 80 Hoe wordt voorkomen dat lidstaten in hun beleid zorgen voor wegleffecten (op gebied van milieu en duurzaamheid)?
- 81 Hoe wordt gemonitord dat er geen wegleffecten zijn?
- 82 Bent u voornemens het pleidooi voor substantiële bezuiniging op het GLB in te trekken als blijkt dat het verder gelijktrekken van de hectaresteen doorgezet zal worden?
- 83 Kunt u toelichten in hoeverre de genoemde specifieke doelstellingen overeen komen met de specifieke doelstellingen uit het vorig GLB?
- 84 Waarom pleit u niet voor het behouden van het huidige GLB-budget zoals andere lidstaten?
- 85 Kunt u aangeven hoe het gelijk speelveld wordt geborgd?
- 86 Hoe en wanneer worden de streefcijfers opgesteld en vastgesteld?
- 87 Hoe wordt geborgd dat streefcijfers ambitieus zijn en tegelijkertijd ook haalbaar?
- 88 De streefcijfers mogen een keer worden bijgesteld, daarna niet meer: wat betekent dit voor de vaststelling van deze streefcijfers?
- 89 Hoe gaan we voorkomen dat we bij het vaststellen van deze streefcijfers onszelf vastleggen en tot onhaalbare doelen komen die, na een keer bijgesteld te zijn, in beton gegoten zijn?
- 90 Hoe gaan we ervaringen uit het verleden (het vastleggen van ambitieuze doelstellingen die in de praktijk erg kostbaar blijken en met invloeden van buitenaf ook niet altijd haalbaar bleken, zoals bij Natura 2000), betrekken bij het vaststellen van streefcijfers?
- 91 Hoe wordt bij het vaststellen van streefdoelen gewerkt aan een gelijk speelveld?
- 92 Kunt u toelichten of op Europees niveau wordt vastgesteld wat de consequenties en/of sancties zijn indien niet aan deze doelen wordt voldaan?
- 93 Kunt u aangeven waar de ecoregelingen aan moeten voldoen om een volwaardige vervanging te zijn voor de tweede pijler?
- 94 Welke vragen heeft u over de voorgestelde Europese cofinancieringspercentages?
- 95 U geeft aan dat het kabinet wat betreft de vereenvoudiging inzet op minder gedetailleerde EU-voorschriften inzake de inzet van interventies, de conditionaliteit voor steun (onverlet de inzet van het kabinet om het GLB meer te richten op de opgaven voor klimaat, natuur, milieu en landschap), waarom wordt ook hier niet ingezet op innovatie?
- 96 Welke controle op de output acht u wenselijk?

- Nr. Vraag**
- 97 Komt er een tweedeling in de eerste pijler van hectarepremies en middelen met andere doelen?
- 98 Welk percentage voor oormerking van budget voor leefomgeving en voor klimaat acht u wenselijk?
- 99 Welke wijzigingen worden voorgesteld in de verschillende definities?
- 100 Wordt in EU-verband bevestigd dat budgettaire onderhandelingen over het MFK als geheel, waar het GLB een onderdeel van is, ook daadwerkelijk voorbehouden is en blijft aan de Raad Algemene Zaken en de Europese Raad?
- 101 Kunt u aangeven welke wijzigingen op de voorgestelde definities u voornemens bent te doen in EU-verband?
- 102 Welk effect zal de lastenverzwaring hebben op de Nederlandse begroting?
- 103 Welke mogelijkheden zijn er om klimaatmaatregelen zoals onderwaterdrainage te ondersteunen met middelen vanuit de eerste pijler?
- 104 Kunt u aangeven in welke mate de conditionaliteit in de eerste pijler wordt vergroot?
- 105 Waarom wordt bij de eco-regelingen niet gerept over innovatie terwijl dit een doelstelling uit het regeerakkoord is?
- 106 Kunt u bevestigen dat bij de inzet van eco-regelingen nog steeds het uitgangspunt is dat er ook voedsel geproduceerd wordt?
- 107 Kunt u toelichten wat volgens u de definitie is van «landbouwgrond», «echte boer» (genuine farmer) en «jonge boer»?
- 108 Kunt u toelichten hoe u «publieke diensten» definieert?
- 109 Is het mogelijk om voor de brede weersverzekering de voorwaarde op te nemen dat geen of een gelijke, lage assurantiënbelasting in de Europese Unie over de verzekeringspremie betaald moet worden?
- 110 Kunt u toelichten waarom u wilt dat er de mogelijkheid is om cofinanciering geheel of gedeeltelijk privaat in te vullen?
- 111 Kunt u een overzicht geven van activiteiten die via LEADER-gelden zijn gefinancierd?
- 112 Het kabinet is kritisch over de verregaande en gedetailleerde middelvoorschriften ten aanzien van met name de invulling van het beheers- en controlesysteem, die later nog uit te breiden zijn met gedelegeerde en uitvoeringshandelingen; op welke wijze gaat u de EC overtuigen dat dit anders moet en hoe gaat u voorkomen dat Nederland zelf een groot controlesysteem gaat optuigen?
- 113 Kunt u aangeven of producentenorganisaties moeten kunnen bijdragen aan gezamenlijke afzet? Welke mogelijkheden ziet u om dat te bevorderen?
- 114 Kunt u aangeven waarom het kabinet niet overtuigd is van de doelmatigheid van het instrument van openbare interventie?
- 115 Waarom kiest u voor een verruiming van de mogelijkheden voor brancheorganisaties?
- 116 Aan welke verruiming denkt u?
- 117 Wat gaan de boeren en tuinders concreet merken van een vereenvoudiging van het GLB?
- 118 Wat gaan boeren en tuinders concreet merken van een verlichting van de administratieve lasten?
- 119 Kunt u voor de vereenvoudiging van het GLB en de verlichting van de administratieve lasten een vergelijking maken tussen het huidige GLB en het verwachte nieuwe GLB?
- 120 Kunt u de gewenste vereenvoudiging van het GLB ten opzichte van het huidige GLB in een percentage uitdrukken?
- 121 Op welke manier worden de gevolgen voor de concurrentiekracht voor de Nederlandse boer en tuinder gemeten?

- Nr. Vraag**
- 122 Kunt u een onderbouwing geven van de wijze waarop de budgetten voor de diverse landen tot stand komen?
- 123 Kunt u ingaan op de bijdrage per lidstaat aan de efficiënte voedselproductie, duurzaamheid, milieu, dierenwelzijn en klimaat?
- 124 Kunt u aangeven welke minimumvereisten in bijlage III van de Verordening Voorschriften strategische plannen (COM (2018) 392) nieuw, dan wel aangescherpt zijn ten opzichte van de huidige cross-compliance eisen?
- 125 Is de veronderstelling juist dat de huidige vergroeningseisen (gewasdiversificatie bouwland, ecologische aandachtsgebieden en de eisen met betrekking tot behoud van blijvende grasland) min of meer terugkomen als minimumvereisten in bijlage III van de Verordening Voorschriften strategische plannen (COM (2018) 392)?
- 126 Kunt u toelichten wat dit voorstel voor het nieuwe GLB betekent voor een melkveehouder met 100 koeien die een traditioneel bedrijf runt?
- 127 Kunt u toelichten wat dit voorstel voor het nieuwe GLB betekent voor een boer die met zijn bedrijf aan de rand van een Natura2000 gebied zit?
- 128 Kunt u toelichten wat dit voorstel voor het nieuwe GLB betekent voor een boer wiens bedrijf sterk vergroend is, en die gebruik heeft gemaakt van bijna alle beschikbare vergroeningsmaatregelen?
- 129 Kunt u toelichten of de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) tijdig gaat investeren in ict-systemen en/of capaciteit om de handhavingstaken van het nieuwe GLB voorstel aan te kunnen?
- 130 Kunt u toelichten of het nieuwe GLB voorstel ruimte biedt voor de RVO om te versimpelen en daarmee de administratieve lasten van boeren te verminderen?
- 131 Kunt u toelichten in hoeverre, indien dit voorstel wordt geïmplementeerd en subsidie in toenemende mate afhankelijk wordt van randvoorwaarden en duurzame initiatieven, dit invloed heeft op de administratieve druk en complexiteit voor de Nederlandse boeren?
- 132 Kunt u de bijlagen bij de Verordening «Voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen» naar de Kamer sturen?
- 133 Is in de eerste pijler sprake van (de mogelijkheid van) cofinanciering door lidstaten?
- 134 Bent u voornemens te pleiten voor ruimte om bij het opleggen van administratieve sancties (korting inkomenssteun) bij overtreding van de randvoorwaarden (cross-compliance) rekening te houden met punitieve sancties die mogelijk ook opgelegd zullen worden voor dezelfde overtreding?
- 135 In hoeverre is in de voorgestelde GMO-wijzigingsverordening sprake van verruiming van de mogelijkheden voor agrarische ondernemers om mogelijk mededingingsbeperkende afspraken te maken?
- 136 In welke mate biedt het uitvoeringsmodel ruimte voor innovatie?
- 137 Wat is uw appreciatie van de effectbeoordeling van de RSB?
- 138 Hoe apprecieert u de punten van voorbehoud die de RSB geeft op de aanvullingen op het effectbeoordelingsverslag?
- 139 Vallen Nederlandse landbouwbedrijven buiten de beoogde doelgroep voor steun, als deze sterker gericht wordt op kleine en middelgrote landbouwbedrijven en op gebieden met natuurlijke beperkingen?
- 140 Waarin verschilt, en is het nieuwe prestatie-, monitoring-, en evaluatiekader (PMEK) een verbetering ten opzichte van het huidige gemeenschappelijke toezichts- en evaluatiekader?

Nr.	Vraag
141	Wat merken Nederlandse landbouwbedrijven van de vereenvoudiging van de beleidsuitvoering?
142	Op welk moment en hoe worden de uitgaven verlaagd wanneer een lidstaat de outputs niet volgens de overeengekomen normen heeft gegenereerd?
143	Hoe waarborgt de Europese Commissie dat er governance systemen worden ingevoerd en outputs en resultaten worden gehaald?
144	Hoe groot is de kostenbesparing, gefinancierd vanuit het GLB, voor het nieuwe uitvoeringsmodel van controles?
145	Hoe hoog zijn de kosten voor Nederland voor wat betreft het beheers- en controlesysteem in het nieuwe voorstel ten opzichte van het huidige GLB?
146	Vindt er op nationaal niveau een toename aan GLB-uitgaven plaats om uitvoering te kunnen geven aan het beoogde beheers- en controlesysteem?
147	Kunt u aangeven of en hoe in de nieuwe GLB-voorstellen waarborgen zijn ingebouwd om te voorkomen dat er GLB-geld uitgegeven wordt aan bijvoorbeeld een project als het natuurcentrum in Gébérjen?
148	Hoe verhoudt het mechanisme, om de opbrengst van de vermindering van rechtstreekse betalingen in te zetten om herverdelingsbetalingen binnen dezelfde lidstaten te financieren, zich tot het voornemen het nieuwe GLB te moderniseren?
149	Wat is het effect in opbouw en omvang van de herverdelingsbetalingen?
150	Met welk bedrag wordt de rechtstreekse steun aan de Nederlandse landbouwer herverdeeld?
151	Met welk bedrag vindt in Nederland een herverdelingsbetaling plaats?
152	Welke effecten in opbouw en omvang hebben de hervormingsvoorstellen in Nederland en voor de Nederlandse landbouwer?